

Asia: VN/7198/2018 OM

Sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varusmiesliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistamista. Varusmiesliitto keskittyy lausunnossaan kommentoimaan esiteltyjen uudistusten varusmiespalvelukseen liittyviä kohtia. Liitolla ei asevelvollisten edunvalvontajärjestönä ole intressejä eikä tarvittavaa osaamista ottaa kantaa muihin kohtiin.

Varusmiesliitto on samaa mieltä ehdotuksen kanssa siitä, että asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevat asiat on perusteltua siirtää tuomioistuinten tavallisten kokoonpanojen ratkaistavaksi. Näemme, että tällä saavutettavat hyödyt kustannusten ja prosessien tehostumisen valossa ovat merkittäviä ja muutos ei aiheuta oikeudellista heikennystä heille, jotka palveluksesta kieltäytyessään oikeudelliseen menettelyyn joutuvat.

Haluamme muistuttaa siitä, että etenkin palvelustaan suorittavien oikeusturva ei saa uudistuksessa kärsiä, siitä on pidettävä ehdottomasti kiinni. Mietinnössä on korostettu sitä, että oikeusturva uudistuksella paranee, mutta Varusmiesliitto peräänkuuluttaa ehdottoman tarkkaa tarkastelua etenkin siinä kohdassa, kun tuomioistuinten käsittelyyn tulee rikoksia, joissa on pieninkin mahdollisuus sotilaallisen tiedon ja asiantuntijuuden tarpeelle ratkaisussa. Uskomme, että tämä on huomioitu jo nyt tarkasti.

Mietinnössä esiin nostettu esimerkki räjähteiden varomattomasta käytöstä ja siitä seuranneesta törkeästä kuolemantuottamuksesta, joka herättää ajatuksen siitä, että joskus varusmiespalvelustaan suorittaville käy vakavia onnettomuuksia ja näissä tapauksissa tuomioistuinten asiantuntijuuden täytyy ehdottomasti olla riittävällä tasolla. Tulee vakavasti pohtia, onko erityisalojen asiantuntijoiden kuuleminen tässä kohtaa riittävä menettely.

Kokonaisuudessaan on perusteltu uudistus siirtää monet sotilasrikosasiat, joissa ei vaadita sotilaan asiantuntemusta, siviilipuolen kevennetyn menettelyn ja koulutetun ammattituomarin ratkaistavaksi. Varusmiesliitto peräänkuuluttaa hyvin tarkkaa tarkastelua niissä tapauksissa, missä sotilaallinen asiantuntijuus on ehdottoman tärkeää oikeusturvan toteutumisen kannalta. Tässä tulee arvioida, onko pelkkä asiantuntijan kuuleminen riittävä keino.

Grönroos Atte
Varusmiesliitto ry.